

SOKOLSKÝ VĚSTNÍK

TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA "SOKOL" V SYDNEY

Číslo: 1.

Ročník IV.

Leden 1960.

Dr. Antonín Hřebík:

VZPOMÍNÁME 70. NAROZENIN ČTYŘ VYNIKAJÍCÍCH SOKOLSKÝCH PRACOVNÍKŮ!

Jednou z nejsmutnějších kapitol dějin Sokolstva je období nacistického ničení sokolské organizace v době druhé světové války.

Na letošní rok (tento článek byl uveřejněn v listopadovém čísle ČESKOSLOVENSKÉHO SOKOLA V ZAHRANIČÍ v minulém roce; vzhledem k tomu, že nám tento výtisk došel až po vytisknutí prosincového čísla našeho Věstníku, otiskujeme jej teprve nyní) připadají 70. narozeniny čtyř vzácných sokolských bratrů, kteří položili životy za vlast v této těžké době surového nacistického řádění.

Na den 2. května 1959 připadly 70. narozeniny bratra Dr. Stanislava BUKOVSKÉHO, rodáka z Vyškova na Moravě, odborného lékaře a později vedoucího lékaře Státního Léčebného Fondu v Praze. Jeho jediným zájmem - kromě jeho zaměstnání - byl Sokol. Z rodiště vedla jeho cesta do Prahy, kde ihned po svém příchodu vstoupil do Sokola Pražského, jehož členem zůstal až do své smrti. Pro své cvičitelské schopnosti a odborné znalosti byl záhy povolán do náčelnictva Československé Obce Sokolské. Když pak v roce 1932 opustil řady Sokolstva jeho dlouholetý starosta bratr Dr. Josef Scheiner, stal se Dr. Stanislav Bukovský jeho nástupcem - a tím také třetím starostou Československé Obce Sokolské, kterou vedl po dobu sedmi let.

Jako nekonečná řada jiných sokolských pracovníků, byl i bratr Dr. Bukovský v osudné noci ze 7. na 8. října 1941 zatčen Gestapem, po tři měsíce vězněn na Pankráci a v lednu 1942 odvezen do nejstrašnějšího nacistického koncentračního tábora - do Osvětimi u Krakova.

Nikdo nebyl svědkem jeho posledních dnů. Jen stručný telegram z osvětimského pekla oznámil, že Dr. Stanislav Bukovský 14. srpna 1942 v Osvětimi zemřel. Dnes, kdy vzpomínáme jeho 70. narozenin, připomínáme si i jeho slova, která pronesl k bratrům, kteří se s ním krátce před jeho smrtí v Osvětimi loučili: "Pracujte k tomu, aby Sokolstvo zaujalo v osvobozené vlasti takové místo, jaké mu náleží, neboť je to ku prospěchu celého národa. Věřím, že Sokolstvo bude ještě mocnější, než bývalo dříve!"

oOo

Na den 24. září 1959 připadly 70. narozeniny jednoho z nejušlechtilějších bratrů, jakého kdy Sokolstvo mělo. Byl to bratr Dr. Bedřich JENŠOVSKÝ, vynikající český historik a dlouholetý ředitel archivu země České, který rovněž všechny volné chvíle svého života věnoval Sokolstvu.

Byl starostou Sokola v Újezdě nad Černými Lesy, vzdělavatelem Sokolské župy Středočeské Dr. Jana Podlipného a členem vzdělávacího

předsednictva Československé Obce Sokolské, kde vykonal velkou a mimořádnou práci. Zastupoval svou župu také v nejvyšším sokolském orgánu - ve výboru Československé Obce Sokolské.

Byl jednou z prvních obětí surových method v nacistickém koncentračním táboře v Osvětimi, kde zemřel 12. února 1942.

oOo

Na den 16. října 1959 připadly 70. narozeniny jednoho z nejnadanějších a nejúspěšnějších sokolských pracovníků - dlouholetého tajemníka Československé Obce Sokolské, bratra Jana PELIKÁNA.

Po vícenež 30 let jsem mohl sledovat všechnu tu obrovskou práci, kterou bratr Pelikán od první světové války až do svého zatčení Gestapem v říjnu 1941 pro Sokolstvo konal.

Nebylo jediného oboru sokolské práce, do něhož by byl významně nezasáhl. Byl nejen schopným cvičitelem, vzdělavatelem a organisátorem, ale i významným sokolským novinářem a spisovatelem, oblíbeným řečníkem a učitelem v sokolských školách.

Nepřehledná je řada spisů, které napsal o sokolské myšlence, o dějinách Sokolstva, o sokolské organizaci a o sokolské práci vzdělávací. Některé jeho knihy byly napsány přímo básnickým duchem i slohem, jako na příklad jeho práce, věnované Tyršovi, a jeho Pohádky z Tyršova domu.

Také on podlehl útrapám ve vyhlazovacím koncentračním táboře v Osvětimi, kde zemřel jen pouhé dva dni po Dr. Jenšovském - 14. února 1942.

oOo

Na den 9. prosince 1959 připadly 70. narozeniny další oběti nacistického barbarství - vzácného bratra Dr. Eugena DOSOUDILA z Plzně. Býval přednostou právního oddělení Ředitelství čs. státních drah v Plzni a také on věnoval všechny volné chvíle svého života jedině Sokolstvu. Byl členem Sokola Plzeň I, dlouholetým významným členem předsednictva Československé Obce Sokolské a také jemu, - stejně jako bratřím Jenšovskému a Pelikánovi - patří zásluha na organisování a rozvoji sokolské vzdělávací práce v dobách po první světové válce.

Byl umučen v Bayreuthu v Německu 8. května 1942.

oOo

Všichni tito vzácní bratři, jejichž 70. narozeniny připadly na rok 1959 - a kterých dnes vzpomínáme, z a n e c h a l i p o s o b ě t a k h l u b o k é s t o p y v d ě j i n á c h S o k o l s t v a , ž e j i c h n i k d y n e b u d e z a p o m e n u t o !

-----oooOooo-----

NOVÉ OBZORY SOKOLA .

Za dva roky v únoru 1962 budeme slavit sté výročí založení Sokola Tyršem a Fügnerem. Jak dobrá a trvalá idea se tehdy zrodila, potvrzuje to, že nejenom, že Sokol za těch 98 let nebyl předběhnut dobou, nezastaral, vydržel, dále se rozvíjel (přes všechno pronásledování za Rakouska, za nacistické okupace a i dnes), ale dokonce dostáváme v poslední době zprávy z Ameriky, že Sokol svými ideami a způsobem tělocvičným se dostává i do celého amerického života. Svědčí o tom prohlášení presidenta Spojených Států D. Eisenhowera ve zdravici pořadatelům VIII.

Sletu Americké Obce Sokolské. "...Vím o vynikající pověsti Vaší organizace, která se vyznačuje nejen pěstováním tělesné výchovy, ale také svou mravní a duchovní výchovou. Přeji Vám všem a všem Vaším členům, abyste mohli ještě po mnoho let pokračovat ve své službě duchovnímu a tělesnému zdraví NÁŠEHO národa!" Tedy celého amerického národa - a hned na to zpráva, že cvičitelkou tělocvičného družstva žen pro závody při Pan-Amerických hrách v Chicagu byla ze všech Američanek - gymnastek vybrána členka Slovenského Amerického Sokola ses. Janet Bachnová.

Celá americká veřejnost má zájem o Sokol, obzvláště po vydání anglicky psané knihy o Tyršově tělocvičné soustavě americkým sokolským pracovníkem Karolem Bednářem. Kniha se dostala do amerických knihoven a sokolští studenti tělocviku ji rozšiřují i na amerických universitách.

Dále se dočítáme, že mnohé americké jednoty se rozhodují stavět sokolovny. V Dallasu Texas otvírají "nejmodernější tělovýchovné a rekreační středisko ve Spojených Státech vůbec, vybavené všemi moderními prostředky tělesné výchovy, o kterých se zakladatelům Sokola ani nesnilo"..... V New Yorku: ".... uvažují sokolští činovníci o nové myšlence, postavit v jedné z předměstských residenčních čtvrtí milionovým nákladem obytné středisko i se sokolovnou, sokolskou školou atd...." Washington: "...úsilí postavit sokolovnu přímo na půdě hlavního města Spojených Států - .. a chtějí v roce stoletého výročí uspořádat slet v hlavním městě USA".

Na mezisletových slavnostech v Los Angeles na slavnostním banketu senátor Hruška anglicky řekl mimo jiné: ".... V poslední době se Amerika stále více zajímá o otázku zdravé tělesné výchovy a Sokol se tak dostává NA SVÉ MÍSTO, KTERÉ MU V AMERICKÉ VEŘEJNOSTI PRÁVEM PATŘÍ...!" Na témže banketu br. starosta Nekuda promluvil anglicky, starosta A.O.S. bratr Prchal anglicky i česky! Byly zpívány národní písně česky a sestra Nekudová "velmi pěknou češtinou vyjádřila svou radost nadvykonanou prací."

Tož zdá se, že budoucnost Sokola je zajištěna. Je více než pravděpodobné, že časem ztratí svůj vyloženě národní charakter český, ale vlastenecké zásady Tyršovy se dají aplikovat i na vlastence americké. A že Američané patrioty jsou, není nejmenších pochyb. A tak po stu letech sokolská ideologie žije a se rozšiřuje. Dnes je to Amerika a za nových sto let ji odkoukají od Ameriky i jiné národy, které možná už ani nebudou vědět, kde stála kolébka Sokolství. Proto buďme na svoje Sokolství hrdí a hrdě nesme vzhůru náš sokolský prapor do budoucna!

H.M. Kabát.

...ooooOoooo...

STAŇTE SE ODBĚRATELI: ČASOPISU ÚSTŘEDÍ ČESKOSLOVENSKEHO SOKOLA V ZAHRA-
NIČÍ "Československý Sokol v zahraničí", jehož vydavatelem je ses. Marie
Provazníková, 410 N. Robin Street, Schenectady, New York, U.S.A. Předplat-
né na rok 2 dolary. Nejlépe, když si jej objednáte u jednatele naší jed-
noty bratra Ing. Lad. Prokopa, 2 Alfred Street, WOOLWICH, Tel. WX 2654.
Výňatek z Čsl. Sokola v zahraničí: Jednoty a její činovníci, hlavně vzdě-
lavatelé, by měli kritikou a požadavky i příspěvky usměrňovat obsah. Ale
měli by se také přičinit o to, aby byl více než dosud čten a předplácen.
Je naší pýchou, že v těžkých poměrech exilových, z nichž již tolik časo-
pisů vzniklo a zase zaniklo, SOKOL V ZAHRA NIČÍ se udržel již devět roků.

CO MUSÍME VĚDĚT.
(pokračování)

Teprve asi po pěti letech dlouhých a nechutných bojů a sporů se věc urovnala tak, že druhá sokolská jednota v Kolíně byla pravoplatně uznána jako člen župy Havlíčkovy, kdežto stará zůstala mateřskou jednotou župy Tyršovy. Podobným případem, který však skončil dříve, byla neshoda Sokola Brandýs n. Labem se sokolskou župou Barákovou. Bylo potřeba využití veškeré autority předsednictva ČOS, aby byla udržena již již se lámající a tříštící kázen v Sokole. Nebylo to nic zvláštního, neboť tříštivé snahy v celém národě pokračovaly vznikem strany agrární. Vzhledem ke sletu, který byl vlastně velkým zájezdem moravského Sokolstva do Prahy, nekonal se zájezd na Moravu, kde se zatím dokonalo vzkríšení činnosti Moravskoslezské obce sokolské. Předsednictvo České obce sokolské tvořili starosta Dr. Jan Podlipný, II. nám. Dr. Josef Scheiner, náčelník Dr. J. Vaníček, nám. náčelníka J. Klenka, jednatel F. Mašek, pokladník E. Waraus, V. Kukaň a K. Pokorný, který byl zapisovatelem, střídaje se s J. Zápotockým. Dozorci účtů a jmění byli arch. F. Beránek a J. Kettner. Do technického odboru byli povoláni v lednu 1901 Alois Sekyra a v září toho roku F. Beránek. Prvním náměstkem starosty (mimo předsednictvo) byl Dr. K. Pippich z Chrudimě.

Dne 23. ledna 1902 dostalo se České obci sokolské konečně úředního schválení změněných stanov, jimiž byla její působnost rozšířena i na Moravu a Dolní Rakousy a jimiž byla kromě jiných menších změn provedena i změna voleb členů předsednictva na valných hromadách jednot, jak o tom byla již řeč. Po delším usilování podařilo se konečně založit stálou pravidelnou sokolskou hlídku v Národních Listech a jejím redaktorem byl ustanoven JUC. Jan Dvořák, potom známý starosta sokolské župy Jungmanovy z Košíř. Leč radost z tohoto pokroku netrvala dlouho. Hlídka byla zařaděna pravidelně jen několikrát, načež nastalo dlouhé přerušení, rozmanité pokusy o její obnovu, nekonečné jednání s redakcí, až nakonec - v březnu 1903 - předsednictvo ČOS vyčerpavši všechny pokusy a prostředky prohlásilo, že by bylo dále pod jeho důstojnost domáhati se splnění slibů jemu v té věci několikrátě daných.

Roztrpčení bylo tím větší a oprávněnější, že tehdy byla již téměř ve všech listech pravidelná hlídka sportovní. Na neděli dne 30. března 1902 svolán byl opět do Prahy II. sjezd vzdělávacích odborů sokolských, který po zkušenostech s I. sjezdem měl již pořad daleko omezenější a obsahoval toliko dvě zprávy: A. V. Prágra "O výchově dorostu" a Karla Vaníčka "Naše vzdělávací činnost, její směr a cíl". K tomu byla ještě připojena zpráva bratra Frant. Maška o snahách ČOS prohloubiti Husovy oslavy. V tomto roce měli být již také plně v činnosti t. zv. dopisující členové vzdělávacího odboru nebo jak se jim také jinak říkalo, zpravodajové žup. Byli to vlastně předchůdci župních vzdělavatelů, ustanovení ponejprv v r. 1901 ve všech župách z jejich pracovníků, ale celé toto zřízení se neosvědčilo a zůstalo vlastně téměř na papíře.

Upravil: J. Křepela.

K U P U J T E "C I H L Y"

UŽ JSME TADY, UŽ JSME TU, UŽ JSME DOMA Z VÝLETU.

Druhý sokolský výlet naší jednoty uspořádaný dne 24.ledna t.r., tentokráte do National Parku k Lane Cove River, nesl tytéž kladné značky sokolské opravdovosti jako jsme byli svědky při výletu prvním. Totéž bujné veselí vládlo tábořem, tatáž živelná aktivnost panovala při hrách a závodech na suchu i ve vodě. Byl to opravdu krásný výlet. Štěstí nám přálo. Třebaže celý předcházející týden téměř denně přšelo a bylo poměrně chladno s nedělním probouzejícím se jitem vyšlo sluníčko nad čistou, nikým zkalenou oblohu, která zůstala bez mráčku po celý následující týden, kdy teploměr stoupl až na 109 stupňů F. Však víte jaké to bylo.

Tých 83 účastníků výletu však našlo útočiště před slunečními paprsky v chladném stínu kostřbatých gumovníků, které roubily sluncem zalitou paseku v těsné blízkosti řeky.

Ta paseka se brzy stala dějištěm sportovního zápolení mladých i "starých" Sokolů. Zatím co muži, ženy a dorost hráli volejball, žactvo zahájilo sérii závodů švandovým závodem v pytlicích, který následovaly běhy jednotlivců. Roztomilou podívanou byly závody v běhu našich nejmenších dětí, které vítězství i porážku zkrápěly slzami. Pěkným závodem však byl štafetový běh starších žáků a žákyn. Následovalo přetahování lanem, pak závod v plavání, který byl zpestřen tím, že závodníci (žáci) tlačili před sebou nafouklé automobilové duše ve kterých seděly žákyně, které pomáhaly plavci tím, že pádlovaly rukama. Muži a ženy našli množství zábavy a povyražení ve vrhání šipek do terčů. Také oni se účastnili zvláštního závodu v plavání napříč Lane Cove River.

Všechny závody byly odměněny bohatě cenami, které daroval místostarosta bratr Fiala. Bratr J.Gilečák koupil všem dětem osvěživé nápoje.

Poslední a nejveselejší atrakcí žactva byl závod v prokousávání se velkým českým koláčem. Tato komická scéna vyvolala bouři smíchu a veselí mezi přihlížejícími.

Výlet byl organizován bratrem Ing.Doležalem, který se postaral o skutečně chladné občerstvení (v ledu) a dostatek buřtů, které si účastníci výletu opékali nad ohništěm. Není sporu, že to byl velmi zdařilý výlet, který uspokojil po všech stránkách - i finanční - neboť vynesl obnos £ 10/17/6. Hlavním přínosem byl výtěžek z tomboly.

Shrneme-li všechny dojmy a zážitky obou výletů dohromady zjišťujeme, že sokolské výlety jsou nejen zdravým tělesným osvěžením a duševním rozptýlením pro každého účastníka, ale i silnou morální vzpruhou a utužujícím poutem mezi jednotlivými bratry a sestrami, kteří od časného rána do pozdního večera nalézají množství času k vzájemnému, bližšímu a možno říci důvěrnějšímu poznávání se. Proto pořádejme více výletů a hlavně ne příliš daleko. V blízkém okruhu Sydney se určitě najde dosti vhodných míst, které vyhovují takovému účelu jako je v ý l e t .

KŘ.

---000000000---

Výňatek z Československého Sokola v zahraničí: "... Zpravodajství dobře chápané a svědomitě plněné je velký úkol, který nemůžeme vkládat na bedra vzdělavatele. Na to má mít každá jednotka zpravodaje buď z členů vzdělávacího sboru nebo i mimo něj..."

-0000000-

ZE SOKOLA SYDNEY.

+ Dne 18.ledna bylo první cvičení. Přesto, že naše jednotka byla tentokrát po valné hromadě celý dlouhý měsíc v klidu, byla účast překvapivě veliká. Nejpočetněji bylo zastoupeno žactvo. Vezmeme-li v úvahu, že prosincové číslo Věstníku vyšlo z technických důvodů později než obvykle a že v důsledku toho řada členů byla opožděně informována, můžeme se z této skutečnosti radovat.

oOo

+ A ještě něco nás může naplňovat radostí a uspokojením. Na této první cvičební hodině se přihlásili za členy Sokola 2 muži, 2 ženy a naše mládež vzrostla o 2 dorostence, 1 dorostenku, 2 žáčky a 1 žáka. Až do dnešního dne se přihlásilo 5 dalších členů. Vítáme!

oOo

+ Bratr L. Macháček, bývalý pokladník naší sokolské jednoty onemocněl vážně během obchodní cesty v Coomě. Měl srdeční záchvat a leží v tamní nemocnici. Jeho stav je v přítomné době uspokojivý. Přejeme brzké uzdravení!

oOo

+ Pro nedostatek místa v prosincovém čísle Věstníku uveřejňujeme teprve teď jména nově zvolených funkcionářů výboru, zvolených na ustavující schůzi výboru dne 17. prosince 1959: Br. Ing. Bohumil Jonák sportovní referent, br. Jan Chobocký administrativní jednatel, br. Josef Protivinský hospodář, ses. Irena Fialová knihovnice, br. Josef Fiala správce Fondu, br. Roman Hosák, který byl valnou hromadou zvolen pokladníkem přijal funkci Matrikáře. Funkce vzdělavatele, kronikáře a archíváře zůstávají stále ještě neobsazeny. Br. J. Křepela se uvolil vykonávat dočasně funkci redaktora Věstníku, který až dosud psal a vybavoval po více jak dva roky se ses. Křepelovou. To psaní mu zůstává. O vybavování se nyní stará br. starosta.

oOo

-- KUPUJTE "CIHLY"! --

+ Naš nový pokladník br. Hosák je rozhodně muž činu. Od samotného počátku se dává plně k dispozici všemu členstvu. Aby ho nemusel nikdo hledat zřídil si v předšálí tělocvičny ve Fort Street improvisovanou kancelář. Stůl a židle. Na stole pomocná pokladní kniha a seznam členstva tvoří hlavní inventář. So far so good. Klepat se nemusí. Až však uvidíte tabulku, která hlásí: "Zde se mohou platit příspěvky", a pod ní usměvavou tvář bratra Hosáka poznáte, ó běda, že není jiného vyhnutí než - PIATIT!

oOo

+ Podle stanov přestupují do dorostu: žáci, když dovrší 14 let a žáčky, když dovrší 13 let jejich věku.

oOo

+ A ještě něco co bylo odsunuto pro uveřejnění v tomto Věstníku. Valná hromada navrhla jako zástupce do Ústředí dosavadního člana Ústředí, bratra V. Vávru a bratra J. Křepelu.

oOo

+ CHCETE VYKONAT DOBRÝ SKUTEK?!!!
Zde se vám naskytuje příležitost. Jeho jméno je Václav BILHA, bytem 17 Cleve Rd., W. HAMPSHIRE, LONDON N.W.6, ENGLAND. Je to starý Sokol, skutečně starý - 85 let mu je! V tom věku už pracovat nemůže. Je sám a nemajetný - chudý. To jsou fakta, která mu na cti neubírají. Co potřebuje? Všechno co můžete postrádat, od zimníku až k ponožkám. O peníze si chudinka netroufá napsat. A když už nic jiného nemáte co byste mu poslali - pošlete mu známky. Čím cennější tím lepší. On si je tam zřejmě prodá. Můžete s ním vejít ve styk přímo, proto uvádíme jeho adresu. Chcete-li však obrátit se na našeho jednatele, jehož jméno a adresu najdete o kousíček níže. DĚKUJEME!

Adresy: Starosta: V. Haramul, 261 Willarong Rd, CARINGBAH, tel. 529572.
Jednatel: Ing. L. Prokop, 2 Alfred St., Woolwich, tel. WX 2654.
Redaktor: J. Křepela, 43 Mons St. Lidcombe, tel. YX 7874.